

Češi si zaslouží vyšší mzdy

Česko má obrovský potenciál k tomu, aby během generace patřilo mezi nejvyspělejší země světa. Bohužel se nachází v udržované pasti deformované ekonomiky.

V naší zemi vládne pachut' ze současné ekonomické a společenské situace. Ačkoliv makroekonomická čísla vypadají skvěle, skutečný stav země a úroveň příjmů většiny obyvatel tomu neodpovídá. Vzhledem ke stále nízkým mzdám a důchodům v mezinárodní kupní síle a nemovitostní bublině průměrná životní úroveň spíše stagnuje. Většina politiků a ekonomů navíc už rezignovala v odhadu toho, kdy dosáhneme ekonomické úrovně Západu. Jak je to možné?

Zatímco média referují o přehřívající se ekonomice, pod povrchem bublá strach a bitva zájmových skupin o budoucnost. Ne náhodou slyšíme nedůstojné výroky zejména z centrální banky o tom, že naše země jede nad své konstrukční možnosti, a o fetišizaci vlastnického bydlení. Už se ale „zapomíná“ dodat, že hlavním problémem je samotná většinově deformovaná konstrukce našeho hospodářství založená zejména na zpracovatelském a subdodavatelském charakteru s nízkou přidanou hodnotou. Právě kvůli tomu dochází k přehřívání a nikoliv proto, že je málo lidí.

Naše země se tak dostala do umělé pasti. Kvůli špatné struktuře hospodářství, rozsáhlému zahraničnímu vlastnictví a odtoku dividend se o tržní hodnotě výstupu rozhoduje v rámci mezinárodních hodnotových procesů. V důsledku toho nemůže většina zaměstnanců a závislých subdodavatelů zásadně ovlivňovat svoji produktivitu práce. Je nutné kompletně transformovat charakter české ekonomiky. Nikoliv ten současný uměle udržovat, chránit a donekonečna manipulativně opakovat, že mzdy musí růst v souladu s produktivitou práce za současných deformovaných podmínek.

Je export posvátný?

Co s tím? Pro malou otevřenou ekonomiku je klíčové, aby se nemanipulovalo s kurzem a vůbec se strukturou hospodářství ve prospěch zájmových skupin a na úkor českých zaměstnanců, důchodců a podnikatelů. Nedávno v České televizi guvernér ČNB a bývalý odborářský ekonom Jiří Rusnok tvrdil, že je nutné hledět na kurz, aby se nezlikvidoval exportní sektor, což by znamenalo konec české ekonomiky. Jen dodejme, že v ústavě se o žádném braní ohledu na exportéry nikde nepíše. Na základě jakého mandátu tak vlastně ČNB činí? Je to přitom přesně naopak. Neznamenalo by to konec, ale naopak úplně nový začátek, polití živou vodou a kvalitativně vyspělejší export, což by nás konečně razantně posunulo k Západu.

Ostatně v tomto duchu hovořili i současní poradci premiéra Ungerma a Fassmanna v roce 2015 ve Vizi změny hospodářské strategie ČR: „Přibližování ČR k nejvyspělejšími zemím EU v nákladech práce při současné struktuře české ekonomiky a kurzu koruny nemá smysluplné východisko... Jen výrazné posílení kurzu koruny o cca 20 procent dává smysluplnou šanci přiblížení mezd alespoň k sousedním zemím v dohledném časovém úseku jednoho lidského života.“

Je to i v souladu s názory prezidenta Zemana, který dlouhodobě hájí politiku silné koruny. A takto i viceguvernér Švýcarské centrální banky Fritz Zurbrügg v roce 2016 vysvětloval vysokou vyspělost a inovativnost tamní ekonomiky. Právě dlouhodobě manipulativní měnová politika rozvojové země, kam nás ostatně americká banka J. P. Morgan v únoru 2017 kvůli nízkému příjmu na hlavu za poslední tři roky opět oficiálně zařadila, a investiční pobídky zaměřené jen na pracovní místa jsou hlavní důvody toho, že většina Čechů dělá na podřadnějších a málo placených pozicích. Společně s restriktivní územní a stavební regulací to následně způsobuje i nemovitostní bublinu a zanedbanou infrastrukturu, což jen dále vytváří začarovaný kruh levné ekonomiky, nedostupného bydlení a žití mnoha zaměstnanců a důchodců na hraně dluhové pasti a živoření. Systematicky a dlouhodobě jsou tak narušovány strategické ekonomické zájmy našeho státu.

Nebýt nesmyslně dlouhých intervencí a akumulace absurdně vysokých devizových rezerv, kterých se ČNB nechce zbavovat, jakkoliv v minulosti tak činila při jejich mnohem nižším objemu, blížil by se dnes již kurz pravděpodobně k hranici 20 korun za euro. V roce 2016 například poklesl objem zahraničních akvizic českých podnikatelů o 32 procent zejména kvůli intervencím. To jen dále zvětšuje přetlak peněz a nemovitostní horečku. Zesiluje se odtokový charakter ekonomiky. Zahraniční matky zajímají dividendy v jejich měně, a proto je i tak velký korunový odtok peněz do zahraničí. Uměle devalvovaný kurz brzdí modernizaci české ekonomiky kvůli dražším nejmodernějším technologiím a zahraničním expertům, prodražuje akvizice za hranicemi. Uměle se tak brání robustní mobilizaci českého kapitálu. Zejména v pohraničí je atraktivnější i práce v zahraničí, zvyšuje se motivace pro únik mozků, což vyvolává napětí na trhu práce.

Češi nemají nízké příjmy v genech. Naopak, během jedné generace máme patřit k těm nejbohatším.

Cíl: ještě nenarozený volič

Češi nemají žádnou vrozenou vadu a nízké příjmy v genech. Naopak, naše země má obrovský potenciál k tomu, aby během jedné generace patřila mezi nejbohatší a nejvyspělejší země světa. Bohužel se nachází v uměle udržované pasti, jelikož se klíčová politika dělá často ve prospěch zájmových skupin a nikoliv všech zaměstnanců, důchodců, podnikatelů a budoucích generací.

Skutečně vizionářská, sebevědomá a strategická národohospodářská politika totiž musí být v principu orientována i na dosud nenarozené voliče, kteří i díky tomu mohou být následně nejlepší v oborech a na pracovních místech, které dnes ještě ani neexistují.

- MF DNES 17 Jul 2018
- Tomáš Munzi ekonom